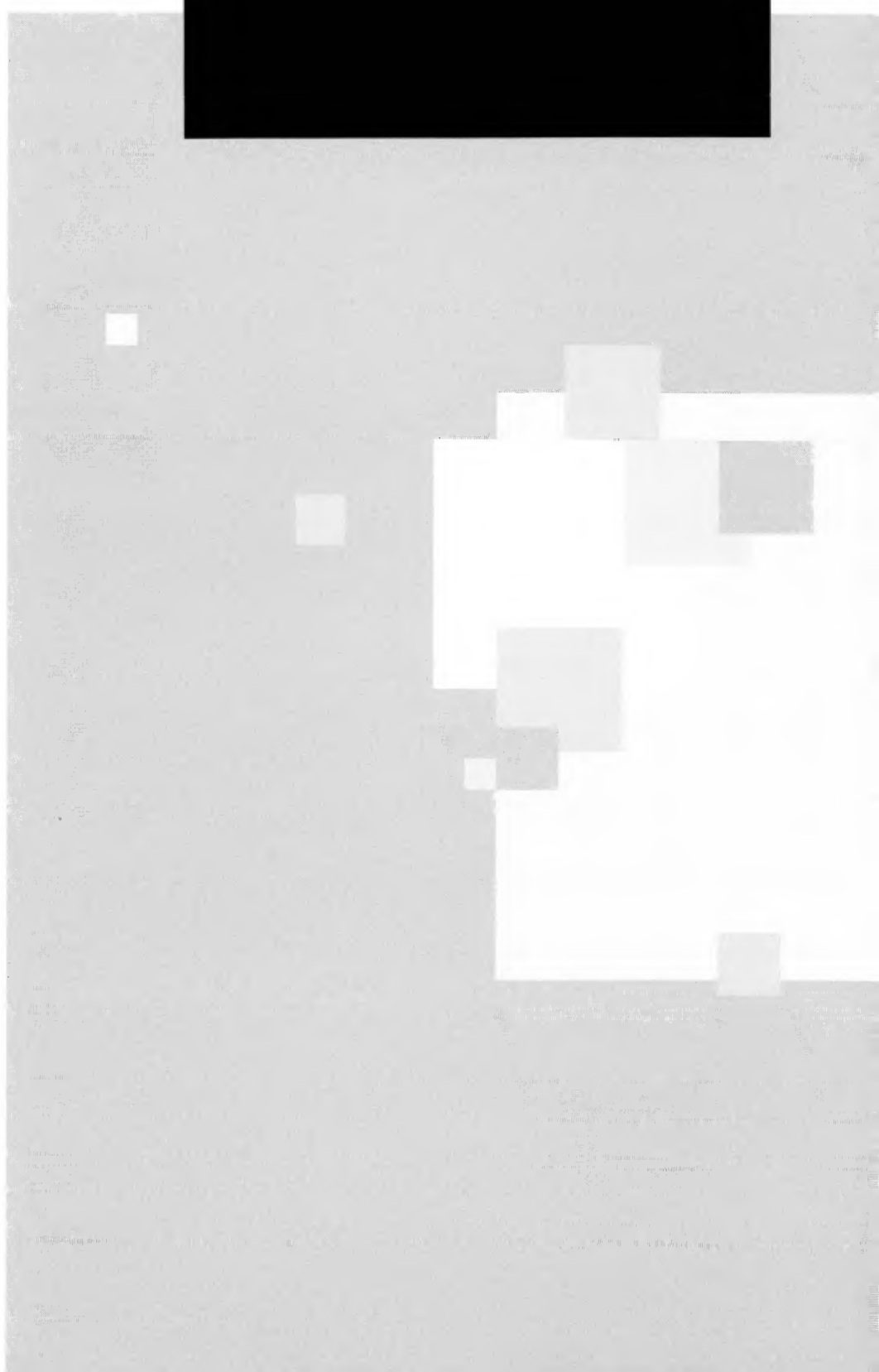
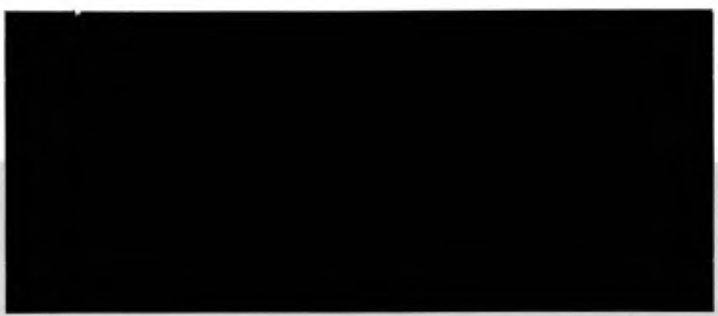

Projectbureau voor
Informatiemanagement

: (060.555):067.23:021

JAARVERSLAG 1995

Stichting NBBI

Boekmansichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

INHOUDSOPGAVE

	<u>pag.</u>
Inleiding	2
Activiteiten	5
Projecten	6
Europese activiteiten	13
Cursussen en workshops	15
Publikatielijst	17
Jaarrekening	18

Inleiding

B.V. en Stichting

Het NBBI heeft in 1995 verdere invulling gegeven aan zijn verzelfstandiging. Door het gedeeltelijk en geleidelijk terugtreden van de overheid als financier van de Stichting werd het noodzakelijk, en door een statutenwijziging ook mogelijk, om actief op de markt diensten tegen marktconforme voorwaarden aan te bieden. Om te voorkomen dat daarbij valselijk geconcurrereerd zou worden met al op de markt opererende partijen werd een deel van de NBBI-organisatie niet alleen financieel maar ook formeel verzelfstandigd tot een eigen rechtspersoon, een besloten vennootschap. Daartoe werd een aparte stichting opgericht die als eigenaar van de B.V. kan optreden. Voor deze operatie was geen "bruidsschat" van de overheid beschikbaar. Wel kon het NBBI voor de vorming van het voor de B.V. benodigde eigen vermogen gebruik maken van een belastingteruggaaf betreffende BTW over een aantal jaren. Al met al heeft de gehele operatie intensief overleg geleverd met notaris, fiscus, accountant, verschillende betrokken departementen en uiteraard de Raad van Toezicht van het NBBI. De B.V. en de stichting die optreedt als eigenaar zijn uiteindelijk op 28 september 1995 opgericht.

De rol van stichting NBBI en de B.V. NBBI is verschillend. De stichting heeft als primaire doelstelling de bevordering van een optimale structuur en werking van de openbare informatieverzorging in Nederland. In de stichting treedt naast directeur en Raad van Toezicht ook de Minister van Onderwijs en Wetenschappen op, "handelend in deze in overleg met de Minister van Economische Zaken en de Minister van Binnenlandse Zaken". Het nationale karakter van de stichting NBBI is daarmee duidelijk.

Het NBBI Projectbureau voor Informatiemanagement B.V. heeft als primaire doelstelling advisering en onderzoek ten aanzien van informatie en informatievoorziening in de ruimste zin van het woord. De B.V. is daarmee een normale op de markt opererende en concurrerende onderneming. Voor zover medewerkers van de Stichting werk verzetten voor de B.V. wordt dat conform afspraken met de fiscus zakelijk doorberekend. Uiteraard heeft het NBBI nog maar weinig ervaring kunnen opdoen met de gekozen systematiek, maar vooralsnog lijkt het goed te werken. Wel blijkt dat het voor de buitenwacht niet altijd zonneklaar is hoe de onderlinge verhouding tussen de Stichting en de B.V. is geregeld. Het NBBI zal in zijn voorlichting daar meer aandacht aan besteden, onder andere door artikelen in vaktijdschriften en het NBBI Bericht.

Ter illustratie zij het werk voor de Europese Commissie (EC) vermeld. De EC zet op verschillende manieren "geld uit", bijvoorbeeld via Calls en Tenders. Een Call is bedoeld voor de organisaties in een bepaald beroepsveld, zoals het bibliotheekveld. De stichting NBBI heeft voor Nederland daarin een voorlichtende en ondersteunende taak. Het is beleid dat noch Stichting noch B.V. NBBI zal inschrijven op een Call. In voorkomend geval zal het NBBI hoogstens als onderaannemer van een inschrijvende derde partij kunnen optreden. Deze beleidslijn is gekozen om rolvervaging te voorkomen: het NBBI is er om partijen te ondersteunen in hun Call-contacten met de EC. Dat ligt anders bij zogeheten tenders. Tenders komen neer op verzoeken om offerte, in concurrentie met partijen uit de gehele Europese Unie. Bij tenders doet het NBBI zelf gewoon mee, concurrerend, als geïnteresseerde partij. Tenders worden overigens niet door de EC via partijen als het NBBI in de lidstaten aangekondigd: dat gaat rechtstreeks. In die gevallen

kan er dus geen verwarring zijn over de rol van het NBBI, en heeft het NBBI, op basis van een nationale positie, ook geen voorsprong op enige andere partij. Desalniettemin is het niet onbegrijpelijk wanneer voor de buitenstaander het onderscheid tussen tender en call niet duidelijk is, en daarmee de rol en de ambitie van het NBBI.

Intern hanteert het NBBI een volstrekt duidelijke scheidslijn tussen activiteiten in de Stichting en de B.V. Wanneer er geld voor activiteiten van "het" NBBI is gereserveerd op de Rijksbegroting, geldt dus waar een andere partij niet voor in aanmerking komt, dan betreft het activiteiten van de Stichting, ten behoeve van bijvoorbeeld partijen in het bibliotheekveld. Wanneer echter een activiteit gefinancierd wordt door een opdrachtgever op basis van normale concurrentieverhoudingen, en dus ook andere bureaus de opdracht hadden kunnen krijgen, betreft het activiteiten voor NBBI Projectbureau voor Informatiemanagement B.V. In de zeldzame gevallen waar beide financieringsvormen voorkomen voor één activiteit wordt naar rato een splitsing aangebracht, zoals dat ook het geval zou zijn geweest bij subcontracting aan een derde partij. De betrokken financier danwel opdrachtgever weet altijd met welke rechtspersoon hij zaken doet.

Arbeidsvoorwaarden

Bij de voorbereidingen voor het oprichten van de B.V. behoorde een doorlichting van de arbeidsvoorwaarden van het bureau. Bij verdere verzelfstandiging van het NBBI paste een modernere opzet van de arbeidsvoorwaarden en verwante regelingen. Met behulp van het bureau Hay Management is die modernisering in de loop van 1995 ook doorgevoerd. De secundaire arbeidsvoorwaarden in de Stichting wijken slechts licht af van de arbeidsvoorwaarden in de B.V. De beoordelingssystematiek is voor beide organisaties gelijk, evenals het systeem van prestatieafhankelijke bonus.

Netwerk

Het NBBI heeft opnieuw in 1995 veel aandacht besteed aan zijn netwerk. De directeur van het NBBI kreeg het eervolle verzoek toe te treden tot het clusterbestuur voor de geesteswetenschappen van de KNAW, en het verzoek als adviseur de vergaderingen van de stuurgroep IWI bij te wonen. In zijn positie als hoogleraar Informatiewetenschappen aan de KUB kon hij zich tevens inzetten voor het verder vormgeven van onderwijs op dat vakgebied (vooral postdoctoraal onderwijs via de aan de KUB gelieerde organisatie TIAS) en startte hij besprekingen voor het opzetten van een tweetal onderzoeksprojecten Informatiewetenschap. Een aantal partijen heeft het NBBI uitgenodigd tot samenwerking in voorkomende gevallen; daaronder Bakkenist, Deloitte en Touche, IBM, Elsevier opleidingen, I&M Partners en anderen.

Inzet van het bureau

Het NBBI heeft in 1995 inhoud en vorm van het NBBI Bericht met energie aangepakt, en naar blijkt uit reacties van lezers met succes. Eveneens succesvol was de opzet van een WWW-site NBBI. De WWW-site is voortdurend actueel gehouden door grote inzet van het bureau, en heeft het NBBI veel positieve reacties opgeleverd. Bovendien bleek de WWW-site een goed medium te zijn om publikaties te verspreiden. De EC heeft de NBBI-site gebruikt om voor het eerst te experimenteren met verspreiding via een dergelijk medium (het betrof het rapport van Mackenzie Owen "Knowledge Models"). Overigens is de WWW-site van de netwerkmanager van het NBBI, Micha Lindemans, in 1995 opgenomen in de Amerikaanse PCM top-100; geen geringe prestatie.

In 1995 werden twee nieuwe medewerkers bij de B.V. NBBI aangesteld: dr. J.C. Frowein en drs. M. van Staden. Voor zover zij betrokken zijn bij werkzaamheden van de Stichting NBBI geldt hetzelfde als boven werd vermeld over doorberekening.

Evaluatie

De tweede evaluatie van het NBBI ging van start in 1995. De commissie bestond uit prof.dr.P. Verburg (voorzitter), prof.dr.A. Bosman, mr. J. Kist en dr.ir.F. Schutte. De situatie bij het NBBI, en de directe omgeving van het NBBI, zijn sinds het vorige evaluatierapport aanzienlijk veranderd. Alle aandachtspunten van de vorige aanbevelingen waren inmiddels hetzij niet meer relevant hetzij op adequate wijze ter hand genomen. Inmiddels, bij het opstellen van dit jaarverslag, is de evaluatie afgerond. Een en ander levert voor het NBBI een gunstig beeld op, en in de loop van 1996 vinden gesprekken met de betrokken Ministeries plaats over de evaluatie, en over de vraag hoe het bureau kan worden ingezet gezien de oorspronkelijke doelstelling.

Samenwerking

De wereld van de informatieverzorging blijft uiteraard in ontwikkeling. Voor een bureau als het NBBI betekent dat relatief veel activiteiten in het betaalde onderzoek. Wat in 1995 opviel was dat het NBBI ook steeds vaker werd gevraagd te adviseren in het voortraject van een reorganisatie, zowel waar het organisatorische als technische reorganisatie betreft. Voor het daadwerkelijk implementeren van het gegeven advies was het NBBI vaak niet voldoende omvangrijk of anderszins toegerust. Mede hierdoor heeft het NBBI zich bezonnen op de wenselijkheid van nauwe samenwerking met partijen die zich wellicht minder in het onderzoeks- en voortraject van een activiteit bevinden, maar die wel juist in de actuele implementatie van reorganisaties actief zijn. In de loop van 1996 heeft die overweging geleid tot een aantal gesprekken met eveneens in samenwerking geïnteresseerde partijen.

In het navolgende verslag zijn de activiteiten van de Stichting NBBI opgesomd. De opsomming illustreert wat in de vorige paragraaf werd gemeld ten aanzien van de aard van de activiteiten, en illustreert bovendien de breedte van de expertise die het NBBI kan inzetten.

Activiteiten

Bedrijfsvoeringsmodel voor bibliotheken

Onder de supervisie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is onderzocht of de bibliotheken van enkele ministeries voldoen aan de randvoorwaarden voor de toepassing van een voor de bibliotheeksector nieuwe werkwijze. Het bedrijfsvoeringsmodel van NBBI/Deloitte & Touche vormt een integraal economisch systeem. Met dit systeem is het mogelijk alle kosten en resultaten die de bibliotheek heeft, toe te rekenen aan verantwoordelijkheidsplaatsen (meestal afdelingen) en aan dragers (bibliotheekdiensten). Het bedrijfsvoeringsmodel biedt een economische weergave van de activiteiten van de bibliotheek. De model-werkwijze is vooral geschikt voor de wat grotere bibliotheek. Steeds meer bibliotheken oriënteren zich op het bedrijfsmatig functioneren. Voor elke bibliotheek kan deze model-werkwijze als maatwerk worden toegepast.

[Contactpersoon: drs. A. van Geest]

Advisering GO

Het terrein van opleiding en training in de informatieverzorging is volop in beweging. Technologische innovaties leiden tot veranderingen in concepten, methoden en technieken van informatie-productie, informatie-transfer en informatie-gebruik. Daardoor verandert zowel de rol van de informatie-aanbieder als die van de informatie-intermediair. Vanuit deze achtergrond heeft de Stichting GO het NBBI om advies en begeleiding gevraagd bij het uitwerken van een innovatieprogramma van het bestaande cursusprogramma.

Het NBBI heeft de mogelijkheden verkend voor participatie in relevante Europese stimuleringsprogramma's, heeft de nieuwe mogelijkheden van Internet op het terrein van opleiding en training verkend, en werkt samen met de GO aan een nieuwe cursus op het terrein van deskresearchtechnieken voor marktanalyse.

[Contactpersoon: drs. L.J. Pennings]

Opleiding informatievoorziening

In vervolg op het in mei 1993 door de HBO-Raad gepubliceerde rapport van de visitatiecommissie die de HBO-opleidingen op het gebied van de informatieverzorging heeft beoordeeld, zijn verschillende BDI-opleidingen gestart met het ontwikkelen van innovatieprogramma's.

Op verzoek van de Projectgroep Onderwijsontwikkeling BDI van de Hanzehogeschool Groningen heeft het NBBI geadviseerd over de opstelling van een nieuw beroepsprofiel met de daarbij behorende kernkwalificaties voor professionele informatieverzorgers. Eveneens heeft het NBBI bijgedragen aan scholingsbijeenkomsten voor docenten in het kader van de nieuwe curriculumontwikkeling in relatie tot het thema 'Information Professionals & Business Information'.

[Contactpersoon: drs. L.J. Pennings]

Projecten

Uplift

Het NBBI is co-financier van het taaltechnologisch project UPLIFT van de Stichting Taaltechnologie. Bovendien voert het NBBI op verzoek van de ministeries van OCW en EZ de financiële en voortgangsbewaking van dit project. Doel van UPLIFT is de ontwikkeling van een systeem waarin volledige teksten in de Nederlandse en Engelse taal kunnen worden doorzocht, een zogeheten full-text retrieval systeem. In 1995 hebben de projectuitvoerders, volgens planning aan de totstandkoming van het systeem gewerkt. Door diverse marktpartijen is reeds interesse voor de resultaten van UPLIFT getoond.

[Contactpersoon: mevrouw mr. M.J.F. Verstappen]

Databank kunsthistorische bibliotheken

De bibliotheken van musea en semi-museale instellingen hebben een belangrijke taak in het ondersteunen van kunsthistorisch onderzoek. De grotendeels geautomatiseerde bibliotheekcatalogi zijn echter niet centraal toegankelijk. Door de Verkenningcommissie Kunstgeschiedenis is aangegeven dat dergelijke onderzoeksondersteunende faciliteiten meer aandacht dienen te krijgen. Vier grote kunsthistorische bibliotheken, te weten het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie, het Rijksmuseum, het Stedelijk Museum en Museum Boymans van Beuningen zijn in 1995 tezamen een project op dit terrein gestart. Een project waarin gezamenlijk een databank voor geautomatiseerde catalogi wordt ontwikkeld. Het NBBI begeleidt het project op verzoek van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. In 1995 heeft het NBBI in samenwerking met de vier partners eerst het projectplan uitgewerkt en vervolgens een informatieplan voor de te ontwikkelen gezamenlijke catalogus opgesteld. Tevens zijn verdere voorbereidingen getroffen voor de opbouw van de databank in 1996.

Het Ministerie van OCW heeft de aanvraag van het NBBI voor extra financiering voor een proeffase in 1996-1997 gehonoreerd.

[Contactpersoon: mevrouw mr. M.J.F. Verstappen]

Verbeteren toegankelijkheid museumcollecties

Tezamen met het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie heeft het NBBI bij de Mondriaan Stichting een project ingediend voor een zgn. 'clearinghouse' voor musea. Doel van het project is een clearinghouse in te richten, bij de RKD, dat (informatie over) bestaande trefwoordenlijsten verzamelt die musea kunnen gebruiken bij het geautomatiseerd registreren van hun collecties. Het is bovendien de bedoeling dat het clearinghouse lijsten helpt ontwikkelen daar waar nog geen goede voorhanden zijn. De Mondriaan Stichting onderschrijft het nut van een dergelijk project, maar de wijze waarop e.e.a. gerealiseerd -en dus gefinancierd- kan worden is nog steeds onderwerp van discussie.

[Contactpersoon: mevrouw mr. M.J.F. Verstappen]

Publication on Photo-CD

In het kader van de Multimedia Call heeft het Expertisecentrum Taxonomische Identificatie (ETI) snelle en goedkope procedures ontworpen en getest om zeldzame en kwetsbare historische werken middels een Photo-CD te preservieren en toegankelijk te maken.

Het ETI heeft unieke plaatwerken van de bibliotheek van Artis op een photo-CD gezet, maar het gaat hier om een techniek die ook binnen andere sectoren

bruikbaar is voor digitaliseren en toegankelijk maken van beeldmateriaal. Medio 1995 is dit project, dat deels door het NBBI werd gefinancierd, afgesloten.

[Contactpersoon: mevrouw mr. M.J.F. Verstappen]

RAPDOC

Eind 1995 is het meerjarenproject RAPDOC afgesloten. Gedurende zo'n drie jaar hebben PICA, de wetenschappelijke bibliotheken en enkele openbare bibliotheken samengewerkt om de toegankelijkheid van de tijdschriftartikelen en de documentlevering voor de eindgebruikers te verbeteren. Eind 1995 hebben wetenschappers, studenten e.a. via de Online Contents Database toegang tot de inhoudsopgaven van meer dan 12.500 tijdschrifttitels, zijnde zo'n 4.000.000 artikelen. En dagelijks groeit het aantal titels. Als de gebruikers vervolgens de artikelen vanaf de werkplek bestellen staan de bibliotheken garant voor een levering binnen 24 uur. Daarvoor is gedurende het project binnen de deelnemende instellingen de organisatie van de bestaande documentleveringsdienst verbeterd.

Eind 1995 zijn, zij het met enige vertraging, ook de instrumenten voor de elektronische documentlevering gereed gekomen. Nu in 1996 wordt de infrastructuur voor deze vorm van documentlevering verder geïmplementeerd.

[Contactpersoon: mevrouw mr. M.J.F. Verstappen]

PROSA

PROSA is het acroniem voor 'Project Onderzoek Stimulering Alfa-Informatisering'. Het project vindt plaats aan de Letterenfaculteit van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) en is een samenwerkingsverband tussen de RUG en het NBBI. Doel van het project is het ontwikkelen van een interface die een doorzichtige en gebruikersvriendelijke toegang zal bieden tot verschillende diensten als e-mail, mailing lists, 'small scale electronic publishing' en lokale informatiediensten van de universiteit zelf. Zowel communicatie met collega's aan de andere kant van de wereld als informatie over de directe omgeving komt op deze wijze dichterbij. De eerste fase behelsde een haalbaarheidsstudie naar de ontwikkeling van de interface. Deze studie is in 1994/1995 verricht. De tweede fase betrof de ontwikkeling van de interface en vond plaats in 1995.

De technologische ontwikkelingen op het Internet bleken tijdens het ontwikkelingstraject (de tweede fase) zo snel te gaan dat alleen al het bijhouden van de nieuwste standaarden veel inspanning kostte. De vakgroep Alfa-Informatica heeft daarom nog geen MS-Windows versie van de interface (ARGO) kunnen maken die geschikt is voor eindgebruikers. In plaats daarvan is ARGO ontwikkeld, een web-browser. Dit is een software-programma met een vereenvoudigde interface, die in verschillende talen beschikbaar is. De architectuur van het programma maakt het mogelijk dat automatiseringsdeskundigen en gevorderde gebruikers zelf de modules kiezen die zij nodig hebben om in hun informatie- en communicatietaken te voorzien. De modules zijn eenvoudig te maken door programmeurs, maar niet door eindgebruikers.

De richting van het project is tijdens de rit dus enigszins gewijzigd. Er is voor gezorgd dat een aantal geïnteresseerden binnen de Rijksuniversiteit Groningen (informatici, automatiseringsdeskundigen en enkele alfa-informatici) op de hoogte is geraakt van de projectresultaten. Ook heeft de vakgroep Alfa-Informatica in samenwerking met het rekencentrum van de RUG een cursus ontwikkeld voor diezelfde doelgroep.

De onderzoeksresultaten kunnen in hun toepassing de toegang tot elektronische informatiebronnen en netwerken voor alfa-onderzoekers vergemakkelijken en zo een waardevolle bijdrage leveren aan de verbetering van de wetenschappelijke informatieverzorging binnen de alfa-wetenschappen. Het is belangrijk dat de resultaten van het project het voorziene effect hebben op de oorspronkelijk doelgroep van het project. Voor de verdere voortzetting, uitbreiding en toepassing van de ARGO Web-browser zullen afspraken gemaakt worden met betrokkenen binnen de faculteit en met het rekencentrum.

In het kader van de nazorg van dit project zal het NBBI het eindrapport in de loop van 1996 verspreiden onder universiteiten (Lettererenfaculteiten), rekencentra en andere geïnteresseerden. Daarnaast zal het NBBI aandacht besteden aan dit project in het NBBI-Bericht en op de NBBI-Home page WWW. Daarna zal het PROSA project afgesloten worden.
[Contactpersoon: mevrouw drs. A.H.C. Kramp]

Beeldmateriaal IISG

Sinds enige jaren digitaliseert het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) zijn omvangrijke en unieke collectie beeldmateriaal. In 1995 is de derde fase van dit project afgesloten. De foto's en affiches zijn in het bestand opgeslagen en toegankelijk gemaakt voor de bezoeker van het IISG. Het NBBI voert op verzoek van het ministerie van OCW, de co-financier van dit project, het (financiële) projectbeheer. Het laatste onderdeel van de werkzaamheden, de digitalisering van de karikaturen, is door de KNAW gefinancierd. De betrokkenheid van OCW en NBBI bij dit project is daarmee beëindigd.
[Contactpersoon: mevrouw mr. M.J.F. Verstappen]

Concurrentietoets uitgeverijen

De globalisering van de economie oefent ook in Nederland invloed uit op het ondernemingsklimaat. Om de concurrentiepositie van Nederland ten opzichte van het buitenland te toetsen heeft het Ministerie van Economische Zaken het initiatief genomen voor een nationale toets, waarbij vergelijkingen op macro-niveau worden uitgevoerd tussen verschillende landen m.b.t. aspecten rond de financiële positie, de infrastructuur, de stand van zaken rond research and development etc. In 1995 zijn de volgende bedrijfstakken onderzocht: kleinmetaal, chemie, bouwnijverheid, uitgeverij. Het NBBI heeft de concurrentietoets voor de uitgeverijsector uitgevoerd. Uit de beschikbare cijfers blijkt dat in het algemeen de concurrentiepositie van de grote Nederlandse uitgeverijconcerns vergelijkbaar is met de positie van andere grote Europese uitgeverijconcerns. De concurrentie komt vooral uit de USA en Japan. In vergelijking met deze landen neemt de Nederlandse uitgeverijsector voor zover het de activiteiten in Nederland betreft een zwakkere concurrentiepositie in m.b.t. de aspecten loonkosten, research & development, en produktinnovatie. Verder ontbreekt het aan voldoende marktgegevens, vooral op het gebied van het elektronisch publiceren. In termen van kwaliteit, arbeidsproductiviteit en standaardisatie scoort de Nederlandse uitgeverijsector daarentegen boven gemiddeld.
[Contactpersoon: drs. L.J. Pennings]

Kwaliteitszorg

Sinds 1992 werkt het NBBI aan het programma 'Kwaliteitszorg in de informatiesector'. Dit programma heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de kwaliteitszorg van informatiedienstverleners. Naar aanleiding van het

succes van de eerste activiteiten op het terrein van kwaliteitszorg en behoefte van het veld aan praktische handreikingen, heeft het NBBI in 1994 een serie vervolgprijekten ondernomen.

Deelproject 1 Kwaliteitszorg Bibliotheek Technische Universiteit Delft

De Bibliotheek van de Technische Universiteit Delft is sinds 1992 bezig met kwaliteitszorg. Als voorbereiding op het kwaliteitsprogramma heeft de BTUD onder andere de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Enquête onder externe gebruikers
- Enquête onder twee belangrijke doelgroepen
- Verwerking enquête in 6 deelrapporten
- Brainstorm met 'afdelingshoofden'
- Uitwerking van total quality programma (uitgangspunten/visie).

In samenwerking hebben het NBBI en de BTUD gewerkt aan de opzet van een kwaliteitsprogramma, waarin de knelpunten die door klanten aangegeven zijn, worden opgelost. Bij de oplossing van deze problemen, speelt het concept van kwaliteitsmanagement (en kwaliteitsinstrumenten en -technieken) een grote rol.

Deelproject 2 Activiteiten NBBI als National Quality Focal Point

In 1994 heeft het NBBI een bestand opgezet met Nederlandse leden van het National Quality Focal Point. Organisaties zijn lid geworden naar aanleiding van een NBBI-mailing over kwaliteitszorg in september 1994. De belangstelling voor de buitenlandse activiteiten op het terrein van kwaliteitszorg is niet groot. Het NBBI heeft de leden in het voorjaar van 1995 voorzien van informatie over Europese samenwerkingsprojecten op het terrein van kwaliteitszorg en performance measurement.

Op 10 maart 1995 heeft het NBBI een lezing gehouden op een internationaal congres over kwaliteitszorg in Berlijn. Deze lezing wordt momenteel verwerkt tot een publikatie met de titel: "Qualitätsmanagement in Niederländische Bibliotheken" in: Qualität und Leistung- Bibliotheken auf dem Prüfstand, Seminar 9-10 März 1995 Berlin, Deutsches Bibliothek Institut Berlin.

Deelproject 3 Voorlichtingsactiviteiten

Binnen het deelproject 3 is de cursus 'Het systematisch opzetten van een kwaliteitsproject' ontwikkeld (ook wel 'Kwaliteitsklas' genoemd). Zie voor meer informatie onder het kopje 'Cursussen' in dit jaarverslag.

Het NBBI heeft in 1995 twee mailings verstuurd aan geïnteresseerden in kwaliteitszorg (een bestand van 340 adressen). In deze mailings wordt kort weergegeven welke kwaliteitsinstrumenten het NBBI (deelprojecten 1,2, 4 en 5) ontwikkelt of ter beschikking krijgt. De respons op de mailings is hoog. Daarnaast wordt het NBBI regelmatig gevraagd om lezingen en presentaties te geven over kwaliteitszorg, zoals bij de Nederlandse Vereniging van Bibliotheken. Ook publiceerde het NBBI in februari 1995 een artikel over certificatie in het tijdschrift voor de openbare bibliotheeksector "Bibliotheek & Samenleving".

Deelproject 4 Performance indicators

Om aan te tonen dat een bibliotheek waarde heeft voor de moederorganisatie, is het nodig om vast te stellen wat de moederorganisatie nastreeft, en op welke wijze de bibliotheek daaraan kan bijdragen. Het leveren van die bijdrage is het doel van de bibliotheek zelf. Aan de hand van performance

measurement kunnen bibliotheken systematisch meten in hoeverre zij hun doelstellingen bereiken gedurende een bepaalde periode. Dat geeft hun inzicht in de efficiëntie, effectiviteit en waarde van de bibliotheek.

In maart 1995 heeft het NBBI over Performance Measurement een literatuurstudie gepubliceerd. Dit rapport is een introductie tot performance measurement is, performance indicatoren, hoe je indicatoren kunt ontwikkelen en met welke valkuilen men rekening moet houden wanneer men wil beginnen met performance measurement.

Naar aanleiding van deze publikatie, is begin 1995 gestart met een werkgroep 'performance measurement in bibliotheken'. In deze werkgroep werkt het NBBI samen met verschillende bibliotheken en documentatiecentra proefprojecten uit om performance measurement te implementeren. In het najaar van 1995 zijn de betrokken bibliotheken gestart met de daadwerkelijke uitvoering van de proefprojecten. De resultaten van het project worden samengevoegd in een praktijkgerichte brochure, die medio 1996 zal verschijnen.

Deelproject 5 Kosten van Kwaliteitszorg

Uit de deelnemerevaluatie van het NBBI-congres over kwaliteitszorg in 1993, is gebleken dat men graag meer zou willen weten over de kosten van kwaliteitszorg. Om de doelgroep meer inzicht te geven in de kosten en baten van kwaliteitszorgprojecten, heeft het NBBI in deelproject 5 een literatuurstudie gemaakt over deze kosten. De literatuurstudie is door vele organisaties besteld. Het NBBI zal hier nog vervolg aan geven. Het project wordt in 1996 afgesloten met een publikatie over de bevindingen en een stappenplan voor het in kaart (helpen) brengen en meten van kwaliteitskosten.

Deelproject 6 Toolbox

In dit laatste deelproject ontwikkelt het NBBI een toolbox met instrumenten en hulpmiddelen die organisaties kunnen gebruiken wanneer zij kwaliteitsprojecten opzetten, uitvoeren en evalueren. In dit deelproject wordt de kennis, ervaring, modellen, instrumenten en methoden uit de verschillende andere deelprojecten gebundeld en systematisch beschreven.

In de toolbox komen aan de orde: het ServQual Model, performance indicators, kwaliteitskosten-onderzoek, het bedrijfsvoeringsmodel voor bibliotheken, een stappenplan voor certificering, kwaliteitsgrendels, kwaliteitscirkels, brainstormtechnieken, consumentenpanels, de 'critical incident technique' etcetera. De toolbox zal in 1996 verder uitgewerkt worden.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.H.C. Kramp]

Internationaal overzicht Informatiewetenschap

In 1995 zijn de resultaten gepubliceerd van een gezamenlijk onderzoeksproject van STINFON en NBBI dat tot doel had een overzicht samen te stellen van de wijze waarop het interdisciplinaire vakgebied "informatiewetenschap" zich vakinhoudelijk in internationaal verband manifesteert.

In het onderzoek is een bibliografische verkenning en bibliometrische kartering van het vakgebied "informatiewetenschap" uitgevoerd, door en in samenwerking met het Centrum voor Wetenschaps- en Technologie-Studies (CWTS).

Het onderzoek is begeleid door een adviescommissie bestaande uit: prof. dr. G.A.M. Kempen, drs. J.S. Mackenzie Owen, drs. L.J. Pennings en drs. W.A.M. de Vroomen.

Over het geheel genomen, blijkt een aanzienlijk deel van de Nederlandse publikaties zich te concentreren in internationale tijdschriften die betrekking hebben op een drietal hoofdonderdelen:

- (1) sociaal-wetenschappelijke toepassingen van informatiewetenschap in de context van wetenschapsstudies
- (2) operational research en aanverwante deelgebieden
- (3) informatie-technologie

Nederland blijkt in de internationale tijdschriftliteratuur minder goed vertegenwoordigd te zijn op het gebied van bibliotheek- en informatiewetenschappen en bibliotheekwetenschap.

[Contactpersoon: drs. L.J. Pennings]

Elektronisch Poortman repertorium der Nederlandse wijsbegeerte

Poortman's Repertorium is uniek voor het Nederlandse taalgebied. Het biedt het meest complete overzicht van titels met betrekking tot de filosofie in Nederland.

Door omstandigheden is de uitgave van het Repertorium eind jaren tachtig gestopt. In samenwerking met het NBBI onderzoekt de Koninklijke bibliotheek de mogelijkheid om het Repertorium voort te zetten, enerzijds vanuit het oogpunt van vastlegging van Nederlands cultuurgood en anderzijds als instrument voor de wetenschapsbeoefening.

[Contactpersoon: drs. L.J. Pennings]

Gebruikersonderzoek documentleverantie

De doelstelling van het onderzoek 'documentleverantie' is het in kaart brengen van (kwaliteits)verschillen in documentleverantie en informatiebe-middeling of bij informatie-aanbieders.

Het onderzoek bestaat uit een aantal case-studies waarin de leveranciers worden beoordeeld op snelheid, begeleiding, prijs, compleetheid, actualiteit, inhoudelijke kwaliteit van het geleverde materiaal, technische kwaliteit geleverde materiaal, en dergelijke. Het NBBI voorziet het eindresultaat in het voorjaar van 1996.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.H.C. Kramp]

Inzet van nieuwe media

Het NBBI heeft in 1995 een instrument ontwikkeld dat organisaties helpt bij het nemen van beslissingen over de toepassing van nieuwe media, zoals CD-ROM's, CD-I's, Internetdiensten etc. In het besluitvormingsproces is het van belang om inzicht te krijgen in de meerwaarde die nieuwe media kunnen bieden voor de organisatie en voor in- en externe doelgroepen, in vergelijking met de huidige situatie.

Het NBBI-instrument bestaat uit een centrale checklist en een aantal 'deelinstrumenten' die gebruikt kunnen worden bij het doorlopen van de centrale checklist.

De centrale checklist is in 1995 getest bij enkele partijen: een uitgeverij, een gemeente en de Rijksvoorlichtingsdienst. In 1996 hoopt het NBBI ook de achterliggende hulpmiddelen bij de centrale checklist te kunnen toepassen. Daarvoor bestaat belangstelling bij verschillende partijen.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.H.C. Kramp]

Multimediale seksuologische vraagbaak

Het NISSO heeft in samenwerking met het NBBI een projectvoorstel uitgewerkt voor een Multimediale Seksuologische Vraagbaak. Het voorstel omvatte een vooronderzoek naar gebruikersbehoeften, structurering van de beschikbare kennis en de ontwikkeling van een demonstratiemodel.

De resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd in: Van Luijn, H., Schotel, H., Straver, C., Kennisgebruik en kennisbehoefte in de seksuologische praktijk

Een onderzoek naar de mogelijkheden van een multimediale seksuologische vraagbaak, Nederlands Instituut voor Sociaal Seksuologische Onderzoek (NISSO), Utrecht, december 1995.

[Contactpersoon: drs. L.J. Pennings]

Intellectueel eigendom en elektronische informatie

In 1995 heeft het NBBI in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken een beleidsvoorbereidend onderzoek 'Intellectueel eigendom en elektronische informatie' uitgevoerd. Doel van het onderzoek is na te gaan of de Auteurswet 1912 vanuit de optiek van de aanbieders van elektronische informatie een stimulans betekent voor het op de markt brengen van nieuwe elektronische informatieproducten. Tevens is gevraagd na te gaan welke wijzigingen in de Auteurswet 1912 aangebracht moeten worden om de markt te stimuleren en hoe het bedrijfsleven, als gebruikers van elektronische informatie, en de informatie-intermediairs, tegen aanpassingen van de Auteurswet aankijken. Begin 1996 wordt het onderzoek afgesloten met een rapportage voor het ministerie.

[Contactpersoon: mevrouw mr. M.J.F. Verstappen]

Europese activiteiten

Nationale Voorlichtings Partner (NVP)

Evenals voorgaande jaren voerde het NBBI in 1995 de taak van Nationale Voorlichtingspartner (National Awareness Partner - NAP) voor IMPACT uit. IMPACT is het beleidsprogramma van de Europese Commissie gericht op de ontwikkeling van de informatiemarkt in Europa. De functie van Nationale Voorlichtingspartner is om een voorlichtingsprogramma op te zetten en uit te voeren gericht op de 'bevordering van het gebruik van elektronische informatie'. In 1995 heeft het NBBI daar invulling aan gegeven door het organiseren van cursussen en workshops, het houden van gastcolleges en lezingen, het deelnemen aan relevante beurzen en conferenties. Veel ondersteuning hebben wij gegeven aan de diverse Calls for Proposals (oproepen tot het indienen van projectvoorstellen) op het gebied van Information Engineering, Libraries, IMPACT, ACTS en Multi Media Support Networks (IT).

Ondersteuning is geleverd in de vorm van het organiseren van een voorlichtingsmiddag, het verspreiden van informatiepakketten, het uitvoeren van een helpdeskfunctie, het zoeken naar projectpartners, en enig advieswerk. Mede door de toegenomen bekendheid van het IMPACT-programma en de NBBI-activiteiten ten dienste daarvan, is vooral het aantal reacties vanuit het bedrijfsleven op de NBBI-activiteiten gegroeid.

Voorts heeft het NBBI zich ingespannen zijn netwerk verder uit te bouwen. 1995 was het laatste jaar van IMPACT. De Europese Commissie heeft een voorstel gedaan voor een vervolgprogramma, het INFO 2000 programma, maar dit programma is nog niet officieel goedgekeurd door het Europese Parlement. Verwacht wordt dat het INFO 2000 programma medio 1996 een feit zal zijn. Tot die tijd blijft het NBBI op basis van verlenging van het contract zijn voorlichtingsactiviteiten uitvoeren. Daarna wordt een nieuw voorstel ingediend in het kader van het INFO 2000 programma.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.A. Wiercx]

National Focal Point (NFP)

In maart 1995 opende de Europese Commissie de eerste Call voor proposals van het telematics Applications programme for telematics for Libraries. Direct daarop startte het NFP het gebruikelijke voorlichtingsoffensief om de Call onder de aandacht van het Nederlandse bibliotheekwezen te brengen. In overeenstemming met de wens van de Europese Commissie richtte de aandacht zich sterker dan voorheen op de kleinere en openbare bibliotheken. In het verlengde hiervan heeft het NBBI in samenwerking met de Stichting Samenwerkende PBC's een voorlichtingscampagne inzake Europese activiteiten gestart onder de provinciale bibliotheekcentrales. Ook is geheel in de geest van de nieuwe opzet van het bibliotheekprogramma meer aandacht gegeven aan het leggen van dwarsverbanden met andere onderdelen van het telematics Applications Programma, zoals Information engineering en Telematics for the Elderly and Disabled. In maart 1995 organiseerde het NAP en NFP een gezamenlijke voorlichtingsdag over het telematics applications programme. Deze dag werd door ongeveer 60 mensen bezocht. Daarnaast gaf het NBBI 5 dagen consultancy aan indieners van voorstellen.

[Contactpersoon: drs. J. van de Walle]

IMO-correspondentschap

Het NBBI treedt op als nationaal aanspreekpunt voor allerlei zaken die te maken hebben met het Information Market Observatory (IMO). Het IMO werd in 1988 door de Europese Commissie opgericht in het kader van het IMPACT-programma op grond van de overweging dat de groei van de Europese informatiemarkt niet alleen wordt belemmerd door een aantal technische, regulatieve en taalbarrières, maar ook door de onzekerheid van de markt. Die onzekerheid vloeit voort uit het gebrek aan deugdelijke gegevens over tendensen op de informatiemarkt. Verbetering van de beschikbaarheid en kwaliteit van statistieken en gegevens over de informatiemarkt wordt derhalve van het allergrootste belang geacht.

Periodiek publiceert het IMO overzichtsrapporten over actuele ontwikkelingen in de informatiemarkt. Deze zogenaamde 'IMO working papers' hebben inmiddels een groot aanzien gekregen in de informatiemarkt en worden veelvuldig gebruikt door een brede groep van belangstellenden. Het NBBI verschaft inzicht in het actuele aanbod aan IMO working papers (o.a. via de NBBI WWW-site) en stelt deze gratis beschikbaar.

Daarnaast treedt het NBBI op als nationale partner in het Europese onderzoek naar de ontwikkeling van de elektronische informatiemarkt - de Member States' Study - dat op initiatief van het IMO wordt uitgevoerd in 17 Europese landen.

Dit onderzoek wordt elders afzonderlijk beschreven.

[Contactpersoon: drs. L.J. Pennings]

Advisering European Observatory for SMEs

Het EIM treedt in opdracht van de Europese Commissie op als coördinator voor het European Observatory for SMEs en is als zodanig o.a. verantwoordelijk voor de samenstelling van het Annual Report.

Op verzoek van het EIM heeft het NBBI commentaar gegeven op de concepttekst met betrekking tot de informatievoorziening voor het midden- en kleinbedrijf voor het Third Annual Report van de European Observatory for SMEs en geadviseerd over een hernieuwde opzet voor dit onderdeel van het jaarlijks uit te brengen jaarverslag.

[Contactpersoon: drs. L.J. Pennings]

Cursussen en workshops

NAP workshops en cursussen

Als Nationale Voorlichtingspartner voor het IMPACT-programma heeft het NBBI in 1995 een aantal cursussen en workshops georganiseerd. Deze cursussen en workshops hebben als uiteindelijke doel het gebruik van elektronische informatiediensten en produkten te bevorderen.

In 1995 hebben in totaal 9 cursussen en workshops plaatsgevonden.

Verder heeft het NBBI een voorlichtingsbijeenkomst voor de programma's Information Engineering en Libraries georganiseerd, en ongeveer 7 gastcolleges en een drietal demonstraties verzorgd. Tevens heeft het NBBI zijn medewerking verleend aan een vijftal workshops en seminars op het gebied van elektronische informatiediensten en produkten.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.A. Wiercx]

Kwaliteitsklas

De kwaliteitsklas is bedoeld voor medewerkers van bibliotheken, documentatiecentra, informatiediensten en databankproducenten, die zich willen bekwamen in methoden en technieken van kwaliteitszorg. De cursus is geschikt voor organisaties die het nut van kwaliteitszorg onderkennen, maar de start van een systematisch en integraal kwaliteitsproject uitstellen vanwege gebrek aan tijd of kennis. In vijf bijeenkomsten werken cursisten uit de informatiesector aan de opzet van een kwaliteitsproject voor hun eigen organisatie.

Het NBBI heeft de cursus in het voor- en najaar van 1995 gegeven. In totaal hebben 14 deelnemers aan de cursus meegedaan. De opbouw en de inhoud van het cursusmateriaal is door de cursisten als goed beoordeeld. In de volgende cursus(sen) zal het NBBI nog meer ingegaan worden op praktijkproblemen van de cursisten. De meeste cursisten zijn momenteel bezig hun kwaliteitszorgplan in eigen organisatie in te voeren. In 1996 zal de cursus opnieuw aangeboden worden.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.H.C. Kramp]

Thesaurusseminar 1995

De afgelopen drie jaar heeft het NBBI thesaurusseminars georganiseerd met het doel om kennis en ervaring over thesaurusbouw en -onderhoud uit NBBI-projecten en uit projecten van derden te verspreiden. De seminars in 1993, 1994 en 1995 zijn goed bezocht (gemiddeld 90 deelnemers per seminar) en worden door de deelnemers zeer gewaardeerd, zo blijkt uit deelnemersevaluaties.

Het thesaurusseminar is voor de meerderheid van de deelnemers een goede manier om op de hoogte te blijven van belangrijke ontwikkelingen op hun vakgebied. De opzet van het jaarlijkse seminar is door de jaren heen aangepast. De opzet van het laatste seminar, een combinatie van workshops en demonstraties, wordt het meest gewaardeerd. De thema's die het NBBI in de seminars centraal stelt, sluiten aan bij de behoefte van de deelnemers. Deze thema's, als thesaurus-onderhoud, automatisch indexeren, scanning van documentatie, thesaurusgebruik, samenwerkingsprojecten, kosten van thesaurusbouw blijven volgens de deelnemers, ook de komende jaren interessant.

Naar aanleiding van eerdere seminars en een interviewronde in 1995 streeft het NBBI in 1996 naar een praktijkgerichter seminar waarbij iedere deelnemer zijn of haar situatie in kaart brengt, de belangrijkste knelpunten definieert en een plan opstelt voor verbetering. Het NBBI zal daarbij zorgen voor de samenstelling van kleine workshop-groepen, met eenzelfde soort probleem. Het NBBI overweegt om de voorbereiding van deze workshop-groepen te organiseren via zijn site op World Wide Web.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.H.C. Kramp]

Chipkaarttechnologie in bibliotheken: een stapje dichterbij

Veel Nederlandse bibliotheken zien voordelen in de toepassing van chipkaarttechnologie. Dat bleek tijdens een workshop over chipkaarttechnologie in bibliotheken, die het NBBI in november 1995 heeft georganiseerd. Op deze bijeenkomst op waren 50 deelnemers aanwezig. Openbare bibliotheken en provinciale bibliotheekcentrales waren goed vertegenwoordigd. Daarnaast nam ook een aantal hard- en softwareleveranciers aan de bijeenkomst deel. De meeste bibliotheken oriënteren zich op dit moment op het mogelijke belang van chipkaarttechnologie voor hun organisatie. Chipkaarttechnologie wordt gezien als een oplossing voor belangrijke knelpunten in bibliotheken¹: de vele betaalhandelingen en vaak voorkomende kastekorten, de lange rijen bij uitleenbalies en de verscheidenheid aan betaalmethoden in een bibliotheek (muntjes, klein geld en magneetstripkaarten).

Het NBBI is van plan in 1996 een vervolg op de workshop te organiseren, in samenwerking met andere partijen.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.H.C. Kramp]

Cursus Kwaliteitszorg bij Wolters Kluwer

Het NBBI begeleidt de afdeling Archief en Documentatie van de concernstaf van Wolters Kluwer NV bij de voorbereiding van een kwaliteitsverbeterplan. Het NBBI heeft daartoe in 1995 een cursus kwaliteitszorg voor de afdeling gegeven en stelt in 1996 naar aanleiding van de cursus aanbevelingen op voor verdere activiteiten op het terrein van kwaliteitszorg.

[Contactpersoon: mevrouw drs. A.H.C. Kramp]

1

Zie het NBBI-rapport: 'Een inventarisatie van de toepassingsmogelijkheden van magneetstrip- en chipkaarttechnologie (1992) en het onderzoek door een NBBI-stagiair bij de Gemeente Bibliotheek Rotterdam (september 1994)'.

Publikatielijst

Pennings, L.J.,
Europees onderzoek naar elektronische informatiemarkt,
Gids Informatiesector 1995-1996,
NBLC/Boekblad BV, Den Haag, Rotterdam, 1995, pp.63-68

Pennings, L.J.,
Internationale elektronische informatiemarkt,
Gids Informatiesector 1995-1996,
NBLC/Boekblad BV, Den Haag, Rotterdam, 1995, pp.69-76

Pennings, L.J., Frowein, J.C., Van Staden, M., Wiercx, A.A.,
Member States' Study
The Electronic Information Services Market in The Netherlands,
NBBI, The Hague, January 1996

Pennings, L.J.,
Concurrentietoets uitgeverijsector,
NBBI/Ministerie van Economische Zaken, Den Haag, juli 1995

Pennings, L.J., Andriessen, F.J.,
Basisregistratiesystemen in het buitenland
Resultaten onderzoek fase 1,
NBBI, Den Haag, januari 1996

JAARREKENING

Verkorte jaarrekening over 1995 van de Stichting "Nederlands Bureau voor
Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

Oprichting nieuwe rechtspersonen

Op 28 september 1995 zijn definitief opgericht de
'Stichting tot bezit van aandelen in Projectbureau voor
Informatiemanagement' en het
'NBBI Projectbureau voor Informatiemanagement B.V.'

De in de balans per 31 december 1994 opgenomen post
'Fondsvorming B.V. i.o.' is op genoemde datum overgedragen aan de
'Stichting tot bezit van aandelen', werkelijke storting vond plaats
op 14 november 1995.

De uitvoering van commerciële opdracht, die op 1 januari 1995 nog
niet volledig waren uitgevoerd, zijn met terugwerkende kracht, aan de
Stichting tot bezit van aandelen overgedragen.
Deze heeft de uitvoering opgedragen aan NBBI B.V.

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

1. Balans per 31 december 1995 (in duizenden guldens)

	31 december 1995	31 december 1994
	-----	-----
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	112	142
Vlottende activa		
Vorderingen	1.501	1.081
Liquide middelen	3.959	6.597
	-----	-----
	5.572	7.820
	=====	=====
Passiva		
Voorzieningen	202	324
Reserves	712	277
Verplichtingen inzake projecten	4.093	4.879
Fondsvorming B.V. i.o.		1.945
Overige schulden	565	395
	-----	-----
	5.572	7.820
	=====	=====

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

2. Rekening van baten en lasten over 1995 (in duizenden guldens)

	1995	1994
	-----	-----
Lasten		
Personeel	1.854	1.661
Afschrijvingen op materiële vaste activa	35	36
Overige kosten	629	636
	-----	-----
	2.518	2.333
Aan projecten doorberekende kosten	- 915	- 525
	-----	-----
	1.603	1.808
Baten		
Opbrengst publikaties	- 9	- 19
Intrest	- 154	- 192
	-----	-----
Nadelig saldo	1.440	1.597
	=====	=====

3. Grondslagen van de financiële verslaglegging

WAARDERING

Materiële vaste activa

Tot en met 1987 zijn de aanschaffingen direct ten laste van het resultaat gebracht. Met ingang van 1988 vindt activering plaats tegen aanschaffingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen, welke gebaseerd zijn op de geschatte levensduur en berekend over de aanschaffingsprijs.

In het jaar van aanschaf vindt geen afschrijving plaats.

De afschrijvingspercentages bedragen:

- meubilair : 20%
- computerapparatuur : 33 1/3%

Vorderingen

Waardering vindt plaats tegen de nominale waarde onder aftrek van een individueel bepaalde voorziening wegens vermoedelijke oninbaarheid.

Voorzieningen

Onder een voorziening worden alle verplichtingen en verliezen verstaan waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is te schatten. Een voorziening wordt ook opgenomen tegen kosten welke in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren.

Reserves

Onder een reserve worden alle gelden verstaan die vrij besteedbaar zijn en niet het karakter van een verplichting dragen.

Verplichtingen inzake projecten

Onder projectverplichtingen worden alle toezeggingen en verplichtingen verstaan die direct verband houden met de uitvoer van (toekomstige) projecten.

Overige activa en passiva

Waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

RESULTATENBEPALING

Algemeen

Indien in het budget voorzien, worden aan de projecten de gerealiseerde uren doorbelast. Tevens worden uren doorberekend inzake werkzaamheden verricht ten bate van derden. Aan het Ministerie van O.C. & W. zal worden voorgelegd de 'meer-opbrengsten' t.o.v. de begrotingspost 'Doorberekende kosten aan projecten' te mogen toevoegen aan de 'Bestemmingsreserve'. Vooruitlopend op toestemming ultimo 1995 aan deze reserve f 435.000 toegevoegd.

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

Rentebaten en -lasten

Dit betreft de op de verslagperiode betrekking hebbende van derden
ontvangen en te ontvangen resp. aan de projecten toegerekende rente.

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

4. Toelichting op de balans per 31 december 1995 (in duizenden guldens)

	1995	1994
	-----	-----
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Inventarissen		
Boekwaarde per 1 januari	142	157
Investerings	37	42
Afschrijvingen	- 67	- 57
	-----	-----
Boekwaarde per 31 december	112	142
	=====	=====
De investeringen in 1995 betreffen meubilair en computerapparatuur.		
Vorderingen		
Debiteuren	969	725
Voorziening voor oninbaarheid	- 36	
Overige vorderingen	568	356
	-----	-----
	1.501	1.081
	=====	=====
Liquide middelen	3.959	6.597
	=====	=====

Onder de liquide middelen zijn opgenomen drie kortlopende deposito's, in totaal circa f 2.350.000,- uitgezet tegen een rentevoet van circa 3,1%.
De overige kas-, bank- en girosaldo zijn direct opeisbaar.

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

	1995	1994
	-----	-----
De liquide middelen staan voor een bedrag groot circa f 884.000,- niet ter vrije beschikking van de Stichting. Voor dit bedrag zijn contractuele verplichtingen aangegaan inzake te financieren projecten.		
PASSIVA		
Voorzieningen		
Kostenegalisereserve groot onderhoud		
De kosten van periodiek groot onderhoud zijn geschat op f 200.000, welk bedrag in vijf jaar dient te worden opgebouwd. De jaarlast bedraagt derhalve f 40.000. In 1995 werd voor circa f 130.000 (1994: f 38.000) ten laste van de reserve gebracht uit hoofde van groot onderhoud.	109	200
Voor 1996 worden uitgaven verwacht inzake brandbeveiliging en onderhoud sanitaire voorzieningen.		
Vervangingsreserve initiële investeringen		
De initiële investeringen 1987/1988 bedragen in totaal circa f 240.000. De gemiddelde levensduur is gesteld op 4 jaar. Onttrekkingen vinden plaats als gevolg van vervangingsinvesteringen.	93	124
	-----	-----
Totaal voorzieningen	202	324
	=====	=====

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

	1995	1994
	-----	-----
Reserves		
Resterende middelen m.b.t. de basissubsidie 1991	224	224
Ultimo 1994 aan dit bedrag toegevoegd de in 1987 gevormde 'egalisereserve'	53	53
Aan het Ministerie van O.C.& W. zal toestemming worden gevraagd, de 'meer-opbrengsten' t.o.v. de begroting 1995 m.b.t. de doorberekende kosten aan projecten 1995, te bestemmen voor de dekking van eventuele begrotingstekorten in de komende jaren.		
Vooruitlopend hierop ultimo 1995 toegevoegd	435	
	-----	-----
	712	277
	=====	=====
Verplichtingen inzake projecten		
Voorziening projecten nieuwe stijl		
Een m.i.v. 1993 gevormde voorziening uit hoofde van door het NBBI te leveren financiële bijdragen aan projecten nieuwe stijl.	882	479
	=====	=====
Aan de door O.C.& W. gestelde voorwaarde dat meerdere partijen moeten bijdragen in de kosten van de uitvoering van innovatie projecten blijkt moeilijk te voldoen.		
Met O.C.& W. vindt overleg plaats over deze voorziening.		
Bestemmingsreserve		
Nog te bestemmen gelden uit hoofde van de in het werkplan omschreven activiteiten	571	567
	=====	=====

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

	1995	1994
	-----	-----
Restant geormerkte gelden		
Stand 1 januari	3.833	4.652
Geormerkt in verslagjaar	788	2.300
	-----	-----
	4.621	6.952
Af: Vrijgevallen, c.q. betaalde declaraties	1.981	3.119
	-----	-----
	2.640	3.833
	=====	=====
Totaal verplichtingen inzake projecten	4.093	4.879
	=====	=====

Fondsvorming B.V. i.o.

Aan het Ministerie is met brief d.d. 12.01.95
toestemming gevraagd voor de oprichting van
een besloten vennootschap met een als 'eigenaar'
daarvan functionerende houdsterstichting.

Ter financiering van het eigen vermogen is
voorgesteld twee fondsen in te zetten, bestaande
uit:

- het van de belastingdienst inzake omzetbelasting
over de jaren 1988 tot en met 1993 in 1994

ontvangen bedrag van f 1.414,826

- gelden die door het NBBI zelf gegenereerd zijn en
die de begrote post 'Aan projecten doorberekende
kosten' te boven gaan. In 1994 is een bedrag van
f 530.000 aan deze 'inkomsten' onttrokken.

--

1.945

=====

=====

Op 14 november 1995 is het totaalbedrag overgedragen
aan de 'STICHTING TOT BEZIT VAN AANDELEN IN PROJECTBUREAU
VOOR INFORMATIEMANAGEMENT'

Overige schulden

Crediteuren	94	160
Belastingen en sociale lasten	379	209
Overige schulden	28	26
Vooruitontvangen bedragen	64	
	-----	-----
	565	395
	=====	=====

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Medio mei 1996 heeft de Belastingdienst/Ondernemingen een boekonderzoek uitgevoerd inzake de afdracht van omzetbelasting en de aftrek van voorbelasting.

Gezien de voorlopig ingenomen standpunten van de Belastingdienst, kunnen mogelijkwijs substantiële naheffingsaanslagen aan de Stichting worden opgelegd.

Gezien het onzekere karakter van bovenstaande stellingname en de daarmee samenhangende financiële consequenties heeft passivering in de jaarrekening 1995 niet plaatsgevonden.

5. Toelichting op de rekening van baten en lasten over 1995
(in duizenden guldens)

	1995	1994
	-----	-----
LASTEN		
Personeel		
Salarissen, sociale lasten, honoraria	1.814	1.637
Werving, opleiding	40	24
	-----	-----
	1.854	1.661
	=====	=====
Afschrijvingen op materiële vaste activa		
Inventarissen	67	58
Mutatie (deels) vervangingsreserve initiele investeringen	- 32	- 22
	-----	-----
	35	36
	=====	=====
Overige kosten		
Reis- en verblijfkosten	86	86
Huisvestingskosten	176	170
Publiciteit	111	93
Overige algemene kosten	256	287
	-----	-----
	629	636
	=====	=====
Aan projecten doorberekende kosten		
Doorberekende uren en overige directe kosten aan projecten	915	525
	=====	=====

Aan NBBI B.V. zijn in 1995 uren doorberekend op basis van directe uurkosten (lonen en sociale lasten) plus een opslagpercentage van 75%. Bij vaststelling van dit opslagpercentage is rekening gehouden met een gemiddelde tussen de huidige basissubsidie en de toekomstige basissubsidie op minimaal niveau. In totaal is in 1995 door Stichting NBBI een bedrag van f 618.010 doorbelast aan NBBI B.V.. Als gevolg van budgetoverschrijdingen is voornoemde doorbelasting verminderd met een bedrag ad f 84.477 tot f 533.533.

Tussen NBBI B.V. en Stichting NBBI zal met ingang van het boekjaar 1996 onderlinge doorbelasting plaatsvinden op basis van een mantelcontract en van een per project gecalculeerd aantal te bestede uren.

Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging"
te 's-Gravenhage

	1995	1994
	-----	-----
BATEN		
Opbrengst publikaties		
Bruto-omzet resultaat	9	19
Royalties e.d.	-	-
	-----	-----
	9	19
	=====	=====
Intrest		
Intrestbaten	210	279
Aan projecten toegerekende intrest	56	87
	-----	-----
Intrestbate per saldo	154	192
	=====	=====

Den Haag, 31 mei 1996

Namens het NBBI,

Drs. Th. van Kooten
voorzitter

Prof.dr. J. de Vuijst
directeur

Lid van Horwath International

Accountants

ACCOUNTANTSVERKLARING

Hierbij verklaren wij, dat de gegevens zoals vermeld in de verkorte jaarrekening 1995, welke is opgenomen in het jaarverslag 1995 van Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging" (NBBI) te Den Haag, ontleend zijn aan en overeenstemmen met de jaarrekening 1995, waarbij wij een goedkeurende verklaring hebben afgegeven met de volgende tekst:

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 1995 van de Stichting "Nederlands Bureau voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging" (NBBI) te Den Haag, gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die het bestuur van de Stichting bij het opmaken van de jaarrekening heeft toegepast, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 1995 en van het resultaat over 1995 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving."

31 mei 1996

i.g. E.F. Polak RA

8urg. van Karnebeeklaan 19
2585 BA Den Haag
Postbus 80544
2508 GM Den Haag

Telefoon (070) 3 60 78 33
Telefax (070) 3 61 50 11
E-mail: nbbi@inter.nl.net

